

«Виклики часу: експертний погляд»

Учасники форуму в МІМ-Київ спробували напрацювати спільний алгоритм подолання криз

28 березня, 2014 - 11:02

КІЛЬКА ДЕСЯТКІВ ІДЕЙ ДЛЯ РЕФОРМ МІМ-ІВЦІ ПЕРЕДАЛИ НА ОПРАЦЮВАННЯ В МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ТОРГІВЛІ

Випробування, які сьогодні випали на плечі України, такі, що вибір у нас один: або ми стаємо нормальною країною, або — не виживемо. Приблизно такий ключовий висновок Форуму «Виклики часу: експертна думка», організований бізнес-школою МІМ-Київ.

Відразу зауважимо, що усі два дні Форуму, а відбувався він на минулих вихідних, у залі був аншлаг. Бізнесмени та менеджери різного рівня та статку, переважна більшість — випускники МІМ-Київ, але не лише — активно включились в дискусію. І що найважливіше, як нам вдалось, люди переймаються питання «що далі?» не на рівні обивательського споживача інформації, а відповідального громадянина, який хоче бути корисним своїй державі у критичний для неї час: готовий поділитися знаннями, досвідом, часом...

А ще — з огляду на спілкування з учасниками після Форуму — більшості з нас, не залежно від того, де, на яких посадах ми працюємо і якого рівня у нас статки, потрібно ще вчитися бути громадянами. Криза, яка сьогодні торкнулась усіх підвалин нашої державності, проявила низький рівень політичної та геополітичної грамотності не лише пересічних громадян України, але й її еліт... Зокрема, про це в своєму виступі зауважив дипломат Олександр ЧАЛИЙ. «18 березня Україна опинилась фактично на межі своєї державності в широкому сенсі цього слова. Ми — в кризі, яка зачепила усі підвалини нашої держави. І головна проблема в тому, що владна еліта, бізнесова і народ не усвідомлюють цього», — сказав він. І на цьому також наголосив політтехнолог Сергій ГАЙДАЙ, ділячись своїми

думками про майбутні президентські вибори в Україні... «Україні потрібен в своєму роді «воєнний диктатор», якому на певний час віддадуть країну. І він повинен почати справжню, НЕ ПОКАЗОВУ мобілізацію. Ось це — мова, зрозуміла для Путіна. Це — те, що зупинить Путіна. Путін може робити виклик усім — США, чи іншим країнам. Але він завжди зважає фактори ризику. Україна для нього сьогодні — територія без ризику. І тому потрібно створити Путіну цей ризик. Тоді він не наважиться на агресію», — відповів Гайдай на запитання «Дня» про те, якого українці повинні обрати президента, щоб він зміг протистояти агресії РФ. Утім, зізнався політтехнолог, таких людей в «меню» України небагато... А ті, які є, поки що про свої президентські амбіції не заявляли, і громадськість, в свою чергу, не заявляла про їх підтримку...

Та попри те, що наш сьогоднішній діагноз звучить досить трагічно, вихід є, й є люди, які знають, як до нього дійти. І власне цих людей в МІМ-Київ зібрали для того, щоб послухати і домовитись, як діяти далі.

ДЕРЖАВА ЧУЄ БІЗНЕС...

«Інтелектуальний резерв нації», — так, один із МІМ-івців назвав «Дню» список лекторів на Форумі.

Учора до друку вийшов повний текст виступу державного діяча Євгена Марчука. Сьогодні ми даємо лише окремі, на наш погляд, найцікавіші цитати з трьох інших виступів та ексклюзивні коментарі для «Дня». До слова, повне відео з Форуму доступне на каналі МІМ-Київ в мережі Ютуб.

ДЕ ВЗЯТИ ВВП?

Першим після вітального слова президента МІМ-Київ, Ірини Тихомирової, слово мав міністр економічного розвитку та торгівлі Павло ШЕРЕМЕТА. Він окреслив коротко нинішній стан

економіки України та запропонував мівцям разом подумати, чого ми хочемо від української економіки та як цього досягти.

«У нас є точка «А» — де ми є зараз. І є точка «Б», в якій Україна має 10 тисяч доларів ВВП на душу населення. І непогано було дійти до неї через п'ять-сім років», — зауважив міністр.

«З огляду на гігантський фіскальний дефіцит, нам просто критично необхідно привести в країну ресурси», — говорить Шеремета. Уряд вже має свої напрацювання в цьому напрямку. Зокрема, профільне Міністерство фінансів вже розробило план надходжень до бюджету. Але як слушно зауважив на зустрічі у МІМ-Київ Павло Шеремета, переважна більшість цих заходів мають фіскальний характер. А збільшення податків, можливо, й виправдане, але далеко не найкращий варіант. Міністр зауважив, що прийшов на Форум, аби разом з бізнес-аудиторією напрацювати як ще можна наповнити український бюджет. «Мені здається, що є ще багато невикористаних шляхів отримання серйозних ресурсів. Оподаткування доходів з депозиту — це нормальна європейська практика, але ви самі бачите і розумієте, як вона сприймається в Україні. Я переконаний, що повинні бути більш «блакитноокеанні» шляхи, більш творчі шляхи... І я б хотів, щоб ми разом їх напрацювали», — сказав Шеремета.

На разі ж фахівці Мінекономрозвитку, за словами Шеремети, для себе визначили три ключові пріоритети в оперативній роботі. Перший — подолання корупції у сфері державних закупівель. І вже підготували новий Закон про державні закупівлі, з проектом якого можна ознайомитися на сайті відомства. Пріоритет №2 — дерегуляція ведення бізнесу. І Міністерство вже готує двадцять законопроектів, суть яких полегшити ведення бізнесу в Україні. За словами Шеремети, Міністерство планує вивести Україну за два-три роки в десятку країн з найкращими умовами ведення бізнесу. Пріоритет №3 — «людський капітал». «Знову ж таки, основне питання — як нам перейти з сировинних галузей на більш інтелектуальні», — зауважив Шеремета. І власне відповідь на це запитання в тому числі запропонував МІМ-івцям знайти міністр.

«Я не вірю, що в нас таке ВВП. Як нам збільшити «знаменник». Ви знаєте дірки, знаєте ями, ніші, центри... Розкажіть де вони є, напишіть, де вони є. Не потрібно розписувати багато чотири-п'ять ідей. Ми зберемо все це, і, повірте мені уважно вивчимо і опрацюємо з спеціалістами», — звернувся до мівців міністр.

ВІТАЛІЙ ГАЙДУК: «НАВЕДІТЬ ПОРЯДОК У СУБСИДУВАННІ. МОНЕТИЗУЙТЕ ДОТАЦІЇ. Я П'ЯТЬ РОКІВ ПИТАЮ У ДЕРЖАВИ: НАВІЩО ВИ МЕНЕ ДОТУСТЕ ПО ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ?»

Ідей було багато. Свої напрацювання представили близько десятка груп мівців. Серед ключових ідей — спрощення оподаткування, ліквідація «радянського» спадку в державних контролюючих органах — на зразок санепідемстанції, пожежної інспекції, тощо, наведення порядку на митниці та монетизація пільг та субсидій, і ще — легалізація капіталів в Україні. За словами мівців, держава сьогодні повинна подбати про механізм безболісного виведення бізнесу з тіні.

Під час спілкування не на диктофон учасники зустрічі зізнались: хоча нинішній міністр економіки помітно відрізняється від своїх попередників, і має колосальний запал та бажання змінити щось, його порив, швидше за все обламається об корумповану бюрократичну державну систему, яка за 23 роки незалежності країни вже так задубіла, що навчилась згризати все, що їй загрожує. Єдина, хто може допомогти міністру — це Європа. Тобто якщо Україна підпише Угоду про асоціацію з ЄС. Інстинкт самозбереження змусить і чиновників, і бізнес працювати за правилами.

У коментарі «Дню» міністр економічного розвитку та торгівлі запевнив, що до 1 листопада Україна таки підпише угоду з ЄС. І більше того, за словами міністра, її текст не буде корегуватися. «Наш уряд кардинально інший. Той страх перед ЄС попереднього уряду не сприймався суспільством,... — прокоментував Шеремета зауваження щодо ризиків у тексті Угоди про асоціацію екс-прем'єра Миколи Азарова. — Це ніби казати: давайте ми закриємося від Ліги чемпіонів, бо нібито не вміємо в там грати. Давайте введемо візи для футболістів, заборонимо проводити матчі, й максимум, із ким будемо грати, — це з Росією. Це неправильно. Давайте ми будемо тренуватись і перемагати. Ми можемо це, ми вміємо це робити».

До слова, на Форум у МІМ-Київ міністр прийшов не сам, а з командою: головою групи радників міністра Юлією Кочерган (відома читачам «Дня» як засновниця Вільного університету Майдану) та своїм новопризначеним заступником — Павлом КАЧУРОМ. Після презентації ідей мівців «День» попросив останнього прокоментувати, що з озвученого бізнесменами йому видалося найцікавішим?

— Ми будемо точно виробляти ідею монетизації пільг та субсидій. Суми перехресного субсидювання вражаючі. Однозначно, потрібно провести розрахунки, аби зрозуміти в яку суму державі реально обходиться та чи інша пільга. Беззаперечно, що потрібно чесно відповісти, чи люди, які користуються цією пільгою, її потребують.

Друге — всі ініціативи з дерегуляції. Ми надзвичайно зарегульовані. Всі рейтинги ведення бізнесу це відображають. Але провести дерегуляцію в один момент неможливо. Ми повинні захищати внутрішній ринок, свого споживача.

Цікава ідея змінити систему роботи податкової адміністрації. І ввести новий вид податкових агентів на зразок митних брокерів чи аудиторів. Її потрібно відпрацювати, чи можна її зробити та який ефект це матиме...

— В коментарі «Дню» ваш шеф — Павло Шеремета — сказав, що Україна підпише до 1 листопада економічну частину Угоди про Асоціацію з ЄС. І, мовляв, цілком ймовірно, що в тій же редакції, в якій вона є ратифікована. За словами міністра, правки можливі, але навряд вони будуть суттєві. А ви як гадаєте, текст Угоди повністю відповідає інтересам української економіки? Нам не потрібно просити ЄС доопрацювати його?

— Текст Угоди ще багато будуть аналізувати, і наслідки для кожного сектору економіки також. Але на мою думку, підписання цієї угоди — це однозначний плюс. Нам однозначно буде краще, ніж без Угоди.

— **Прогнозуєте падіння ВВП після підписання Угоди?**

— Ми оперуємо на разі тими цифрами, які озвучуємо МВФ і які дають рейтингові агентства про те, що буде з українською економікою, коли ми підпишемо Угоду про асоціацію з ЄС до 1 листопада в тій редакції, в якій вона є нині. Є декілька сценаріїв. Перший — базовий — передбачає, що немає ніяких форсмажорів, і ситуація рухається так, як зараз. За таким сценарієм ми матимемо цього року, на жаль, або нульове зростання ВВП, або ж падіння — за найпесимістичнішими оцінками — на 4%.

Але я переконаний ми, цього року можемо закласти гарну базу для зростання у наступному році.

Зараз потрібно сфокусуватися на точках росту. Іншими словами — виявити ті галузі, за якими ми маємо сильні позиції не лише на внутрішньому ринку, а й в глобальному вимірі, й сконцентруватися на них. Реалізовувати проекти з розвитку цих галузей, підтримки, тощо.

— **Дегінізація економіки: чи маєте вже ідеї, як реанімувати капітали в Україні? Чи можна вийти на нульовий рівень тіні в Україні й яким чином?**

— За різними оцінками, тінь в українській економіці сягає 50% ВВП. Але ми не ставимо собі за мету якихось конкретних «планок» з виведення із тіні капіталів.

Оскільки, відповідно до одного з наших пріоритетів — дерегуляції, ми будемо спрощувати механізм ведення бізнесу, то питання тіні поступово саме зникатиме. Бізнесмен не хоче ризикувати, просто він, ідучи в тінь, поррахував, що вигода перебиває ризик. А якщо ми поступово прибиратимемо причини, чому бізнес заходить у тінь, і паралельно посилюватимемо відповідальність за це, то всі захочуть повернутися в спокійне русло: виплачувати «білу» зарплату, вказувати в митній декларації реальну митну вартість товару тощо. Деретуляція — це те, що нас виведе з тіні.

За матеріалами г-ти «День» [№56, \(2014\)](#):

Журналіст: Алла ДУБРОВИК,
Фото: Миколи ТИМЧЕНКА